

Vlaams Ruraal Netwerk

Vlaams Ruraal Netwerk

INTERNE EVALUATIE

Werkjaar 2011

Alexander Spriet, Ariane Van Den Steen & Nele Vanslebrouck

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert in zijn platteland

VLAAMSE OVERHEID - Departement Landbouw en Visserij
Koning Albert II-laan 35, bus 40 - 1030 Brussel
Tel: +32(0)2 552 77 17 - Fax: +32(0)2 552 77 01 - www.ruraalnetwerk.be

Inleiding	3
Doelstellingen 2011	4
Organisatie	4
Externe evenementen	4
Interne evenementen.....	4
Andere	4
Communicatie	5
Website.....	5
Nieuwsbrief.....	5
Andere communicatie	5
Transnationale ondersteuning (door deelname en door communicatie).....	5
Realisaties 2011.....	6
Organisatie	6
Externe evenementen	6
Interne evenementen.....	12
Extra intern evenement: brainstormdag.....	12
Communicatie	13
Website Vlaams Ruraal Netwerk.....	13
Nieuwsbrief.....	13
Andere publicaties.....	13
Communicatie- en promotiemateriaal.....	14
Andere communicatie	14
Transnationale ondersteuning	15
Lessen uit het verleden: aandachtspunten voor de toekomstige werking.....	16
- op het vlak van organisatie van activiteiten	16
- op het vlak van communicatie	16
- op het vlak van transnationale ondersteuning	16

Inleiding

Het Vlaams Ruraal Netwerk heeft nu reeds vier drukke werkjaren achter de rug. We kunnen besluiten dat 2011 terug een zeer positief jaar was voor het Vlaams Ruraal Netwerk. Omdat er steeds ruimte is voor verbetering, hebben we in deze evaluatie alle activiteiten, realisaties, ondervindingen,... van 2011 grondig onder de loep genomen.

Opnieuw vergelijken we de doelstellingen voor 2011 met de realisaties. Hierbij vormen de overkoepelende thema's organisatie, communicatie en transnationale ondersteuning terug de rode draad doorheen dit evaluatiedocument. Verbeterpunten kunnen meegenomen worden naar de werking in 2012.

Er werd in 2011 veel werk verricht – en dit werd deels mogelijk gemaakt door de uitbreiding met een nieuw fulltime medewerker, zodat we sinds de zomer met 2,5 vte kunnen werken aan de communicatie rond PDPO II.

Veel leesplezier,

Nele Vanslebrouck
Coördinator Vlaams Ruraal Netwerk
Februari 2012

Doelstellingen 2011

Op basis van de interne evaluatie van het werkjaar 2010 schoven we begin 2011 volgende speerpunten naar voren:¹

Het Vlaams Ruraal Netwerk werkt in 2011 verder op de asoverschrijdende benadering van het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling. Hierbij behouden we de drie grote pijlers (organisatie, communicatie en transnationale ondersteuning) en laten we die steeds meer in elkaar doorlopen. In de loop van 2011 wordt ook gezocht naar versterking voor het Vlaams Ruraal Netwerk.

Organisatie

Op het vlak van organisatie van evenementen probeert het Vlaams Ruraal Netwerk een breed publiek aan te spreken door een groot gamma aan verschillende formats aan te bieden.

Externe evenementen

Het Vlaams Ruraal Netwerk plant in 2011 verschillende activiteiten naar het grote publiek:

Een eerste activiteit vond plaats tijdens de landbouwbeurs Agriflanders (Flanders Expo, januari 2011). Op 14 januari organiseerde het Vlaams Ruraal Netwerk de prijsuitreiking van de wedstrijd "Prima Plattelandsproject 2010". Hierop werden alle laureaten en juryleden uitgenodigd en werd de pers gevraagd.

Een tweede activiteit wordt opgehangen aan de nood van de Leadercoördinatoren rond procesbegeleiding. Hiervoor wordt in nauwe samenwerking met de coördinatoren een studiemoment uitgewerkt (gepland: april).

Als derde externe studiedag plannen we een studiedag/informatiemoment rond Agrarisch Natuurbeheer en Agrobiodiversiteit, in samenwerking met de Vlaamse Landmaatschappij (gepland: september).

Tenslotte plant het Vlaams Ruraal Netwerk een informatiemoment/studiedag tijdens de landbouwbeurs Agribex (gepland: december).

Daarnaast plant het Vlaams Ruraal Netwerk een excursie naar de plattelandsprojecten van de provincie West-Vlaanderen (in co-organisatie met de Plaatselijke Groep Tielts Plateau) (gepland: mei) en bekijken we de haalbaarheid van het organiseren van een evenement, al dan niet in samenwerking met het Réseau Rural Wallon, op of rond de Dag van de Landbouw (gepland: september).

Interne evenementen

Naast activiteiten open voor het grote publiek werkt het Vlaams Ruraal Netwerk ook in 2011 verder op het succesvolle traject van de ervaringsplatformen. Mogelijke onderwerpen voor de drie edities die in 2011 zullen plaats vinden zijn "de link tussen het Actieplan Biologische Landbouw en PDPO II" (in samenwerking met de Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling) (gepland: april) en een bespreking van de Europese rapporten rond de Leader+ (Europese Rekenkamer) en de ex-post evaluatie van Leader + (gepland: juni). Dit laatste evenement wordt dan ook open gesteld voor de geïnteresseerde collega's uit de provinciale middens en Plaatselijke Groepen.

Andere

Daarnaast plant het Vlaams Ruraal Netwerk een studiebezoek met de leden van het Uitvoeringscomité van PDPO II. Hierbij wordt vooral gekeken naar overleg inzake projectinvulling in de buurlanden (gepland: oktober). Mogelijk gaat hier een uitwisselingsactiviteit voor het beheerssecretariaat (CCEP) aan vooraf (gepland: april).

¹ Uit het planningsdocument werkjaar 2011

Communicatie

Website

In 2011 staat de overstap naar een andere provider en de uitwerking van een nieuwe en praktische lay-out voor de website op het eerste plan. Hierbij wordt alles gedaan om vertragingen te vermijden, zodat zo snel mogelijk met de nieuwe website uitgepakt kan worden. Hiernaast wordt ook het inhoudelijk onderhouden van de website met aandrang opgevolgd.

Nieuwsbrief

De vier nieuwsbrieven worden in 2011 opgehangen aan het thema "ondernemerschap", waarbij we de verbinding maken met het jaarthema "Landbouwer = ondernemer²" van het Departement Landbouw en Visserij. Hierbij focussen we in het maartnummer op het algemene thema ondernemerschap en laten we de winnaars van de wedstrijd Prima Plattelandsproject 2010 aan bod komen. In het juninummer hebben we het over "ontluikend ondernemerschap". Eind september komt "meer en sterker ondernemerschap" aan bod en in december sluiten we dit luik af met een themanummer over "bedrijven in overgang of crisis".

Andere communicatie

Naast het verhogen van de contacten met de vakpers, onder andere via het verspreiden van een persbericht na een studiedag en het verzorgen van een directe(re) link met VILT, publiceert het Vlaams Ruraal Netwerk in het voorjaar van 2011 een Engelstalige versie van de brochure Prima Plattelandsproject. Daarnaast start het Vlaams Ruraal Netwerk een meerjarig project op in 2011, waarbij een fotoboek rond de impact van alle PDPO II-maatregelen ontwikkeld zal worden.

Transnationale ondersteuning (door deelname en door communicatie)

Het Vlaams Ruraal Netwerk neemt ook in 2011 deel aan de vergaderingen van het Coordination Committee, Leader Subcommittee en National Rural Networks. Daarnaast spelen we een actieve rol in de hiermee verbonden werkgroepen, waarbij we ons vanaf 2011 engageren voor de Technical Working Group on Rural Entrepreneurship, waarin de vroegere werkgroep rond Social Farming wordt opgenomen.

Daarnaast werken we ook in 2011 verder op de actieve representatie van Vlaanderen op internationaal vlak, waarbij aandacht wordt gegeven aan artikelen, presentaties en de ad hoc-ontvangsten van groepen.

In 2010 gaven verschillende groepen aan dat ze nood hadden aan internationale uitwisseling. Hiervoor plant het Vlaams Ruraal Netwerk een bezoek met de Leadercoördinatoren aan Engeland (gepland: september) en de facilitatie van uitwisseling tussen beheersdiensten (zie hoger). Daarnaast organiseert het Vlaams Ruraal Netwerk op vraag van de PG-coördinatoren een bezoek aan de Europese instellingen in Brussel (gepland: maart/najaar).

Realisaties 2011

Organisatie

Externe evenementen

Studiedagen en informatiemomenten

In 2011 werden vijf studie- en informatiedagen voor het grote publiek georganiseerd. Hierbij werd de afoverschrijdende benadering van PDPO II-problematieken zo ver mogelijk doorgetrokken: een eerste activiteit vond plaats tijdens Agriflanders. Op 14 januari organiseerde het Vlaams Ruraal Netwerk de prijsuitreiking van de wedstrijd "Prima Plattelandsproject 2010". Hierop werden alle laureaten en juryleden uitgenodigd en werd de pers gevraagd.

Een tweede studiedag draaide rond het thema "Vrouwen innoveren en inspireren op het platteland". Deze studiedag werd samen met KVLV en Cera georganiseerd op 18 oktober in het Vlaams parlement, en kaderde in de wedstrijd 'Vrouwelijk talent op het platteland', waarvan de prijsuitreiking in het voorjaar van 2012 plaatsvindt.

Voor een derde activiteit trokken we op 27 oktober richting Antwerpen waar de studiedag/excursie "Samen sterk rond landschapswerk - Agrobeheergroepen en Agrarische Natuurverenigingen in de praktijk" werd georganiseerd. Na een bezoek aan projecten van agrobeheergroepen in Brecht en Wuustwezel, bezochten we ook een project van een agrarische natuurvereniging in het Nederlandse Rucphen.

Op 7 november werd een studievoormiddag georganiseerd voor de as 3- en as 4-coördinatoren. Het Europees Parlement werd bezocht. Hier kregen de aanwezigen een duidelijke uiteenzetting over de verschillende Europese instellingen, en de Europese besluitvorming. Tijdens de lunch voegden twee leden van de Europese Commissie zich bij het gezelschap om de plannen van de Europese Commissie m.b.t. PDPO III toe te lichten. De laatste studiedag werd samen met het Réseau Rural Wallon georganiseerd. Niet zoals aanvankelijk gepland op of rond de Dag van de Landbouw in september, maar wel op 9 december tijdens Agribex. Het thema van deze studiedag/dit debat was "Jonge landbouwers – Realiteit en uitdagingen".

De studiedag rond procesbegeleiding voor Leadercoördinatoren, die gepland was in april, werd bij gebrek aan interesse geannuleerd.

Een verslag van alle activiteiten georganiseerd door het Vlaams Ruraal Netwerk vindt u terug op onze website. De onderstaande teksten werden hier dan ook bijna integraal uit overgenomen.

1: Studiedag 14 januari, Gent: Prijsuitreiking van de wedstrijd "Prima Plattelandsproject 2010"

Vrijdagavond 14 januari 2011 vond de officiële bekendmaking van de winnaars van de wedstrijd 'Prima Plattelandsproject 2010' plaats. Dit gebeurde op de land- en tuinbouwbeurs Agriflanders in Flanders Expo te Gent. Bij deze wedstrijd ging het Vlaams Ruraal Netwerk op zoek naar de beste Vlaamse plattelandsprojecten en -activiteiten, gesubsidieerd door het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013 (PDPO II).

De ingediende projecten moesten alsook passen onder één van de gekozen wedstrijdthema's (voor thema's – zie verder), die op hun beurt verbonden waren aan de doelstellingen van het project Vlaanderen in Actie (ViA). In totaal dienden 35 landbouwers of organisaties een kandidatuur in. Hiervan werden uiteindelijk 18 genomineerden geselecteerd door een nationale en internationale jury en gepubliceerd in een brochure. Tot 15 december kon iedereen vervolgens online stemmen op zijn favoriete project op de website van het Vlaams Ruraal Netwerk. Initieel waren er vijf wedstrijdthema's, maar het thema 'slim omgaan met energie in landbouw en platteland' viel weg omdat er geen geldige kandidaturen onder dit thema werden ingediend.

De wedstrijd telde maar liefst 7.300 geldige stemmen. Hierdoor kunnen we stellen dat deze wedstrijd een zeer groot succes was, zowel voor het publiek bewustzijn van de projecten, als voor de plattelandsontwikkeling in Vlaanderen.

Winnaars per thema

In het thema 'Meerwaarde door samenwerking' werd het project Biblioservicebus uit Zwevegem met 38 procent van de stemmen uitgeroepen tot beste plattelandproject in hun thema. De 'bibus' is een omgebouwde bus die als rijdende bibliotheek dienst doet maar waar men ook de gemeentelijke diensten kan bereiken. Er is ook internettoegang voorzien. Verschillende keren per week bezoekt de bus alle dorpskernen in de deelgemeenten en het gehucht van Zwevegem, zodat alle inwoners ongeacht woonplaats of mobiliteit, snel toegang hebben tot informatie en de nodige dienstverlening. In dit project werkten verschillende partners samen aan het dichterbij elkaar brengen en het beter bereiken van de bevolking.

De winnaar in het tweede thema 'Zorg voor natuur en biodiversiteit' was zeer duidelijk. Het project 'Steenuil in de Vlaamse Ardennen' ging in zijn categorie met 49,6 procent van de stemmen lopen. Hierbij werd de steenuil als mascotte van de kleine landschapselementen gekozen. En deze uil moet beschermd worden: nestkasten worden opgehangen en knotwilgen en fruitbomen worden gepromoot. Om dit project meer luister te geven werden onder leiding van het Oost-Vlaamse Regionale Landschap Vlaamse Ardennen een mobiele tentoonstelling en een educatieve fiche ontwikkeld en werd er zelfs een artisanaal bier, 'Steenuilke', gebrouwen.

In de categorie 'Communicatie en educatie als instrument' ging het project 'Boerderijontmoetingen in 4 seizoenen' met de meeste stemmen (27%) lopen. Het project gaat uit van de Oost-Vlaamse vzw Papaver. Hierbij werd het aanbod voor leerlingen en volwassenen op de biologische boerderij De Kollebloem verder uitgebouwd. Praktisch gezien was er enerzijds de uitwerking van praktische boerderijklassen en anderzijds de organisatie van seizoensverwendagen voor kansarme volwassenen.

In de laatste categorie, 'slimme afzetstrategieën', werd Délimel met 40 procent van de stemmen tot winnaar uitgeroepen. Dit project werd ingediend door de Oost-Vlaamse bvba MIKKA. Onder de naam Délimel hebben 18 Belgische melkveebedrijven zich georganiseerd om verse Belgische zuivelproducten te kunnen aanbieden. Deze producten worden nu reeds verkocht in meer dan 360 verkooppunten. De volledige keten, van de ophaling bij de melkboer tot de artisanale verwerking van de melk, wordt in eigen handen gehouden. Dat is nog lang niet alles, in de toekomst wil Délimel zelfs nog een aantal andere verse zuivelproducten op de markt introduceren.

Prijzen

Elk genomineerd project kreeg een heus verrassingspakket die gevuld was met allerlei streekproducten uit elke Vlaamse provincie. De winnaars van elk thema kregen een informatieplaquette en bovendien kregen ze de mogelijkheid om een activiteit gericht op kennisuitwisseling te organiseren tot een maximum bedrag van 2.000 euro.

Daarnaast publiceert het Vlaams Ruraal Netwerk in het voorjaar van 2011 een Engelstalige brochure met 'goede voorbeelden' rond plattelandontwikkeling in Vlaanderen. (zie onder). Hierin worden alle genomineerde projecten vermeld, waarbij de winnende projecten extra in de verf worden gezet. Hiermee wil het Vlaams Ruraal Netwerk de uitwisseling van kennis in binnen- en buitenland stimuleren.

2: Studiedag 18 oktober, Brussel: "Vrouwen innoveren en inspireren op het platteland"

Op dinsdag 18 oktober 2011 organiseerde het Vlaams Ruraal Netwerk een studiedag rond "vrouwen innoveren en inspireren op het platteland" in het Vlaams Parlement. Ondanks de eerder bescheiden opkomst kon een divers publiek worden bereikt.

Na een openingswoord door de minister-president kwamen drie Vlaamse "innoverende en inspirerende" voorbeelden aan bod. De spits werd afgebeten door Ann Saerens, die vertelde hoe zij op hun landbouwbedrijf bleven innoveren. Hun bedrijfsactiviteiten pasten zich constant aan aan de veranderende socio-economische activiteit – en er zijn nog grote toekomstplannen!

Daarna was het de beurt aan Marleen Lefevre, die ons toonde hoe het PDPO-project TweedeKANS op een innovatieve wijze vrouwen op het platteland inspireerde tot het opnemen van een nieuwe of andere rol.

Het laatste Vlaamse voorbeeld werd door Hilde Weckhuysen en Riet De Schrijver voorgesteld. Groene Zorg en een zorgboerin toonden zo samen aan hoe landbouwers een sociale dimensie kunnen geven aan land- en tuinbouw.

De laatste case study werd verzorgd door de Nederlandse Christa Fonken. Met haar interactieve start (schoenen af en samen een liedje zingen) trok ze onmiddellijk de aandacht en bracht ze een inspirerend verhaal over hoe ze haar bedrijf blijft vernieuwen... maar ondertussen ook al heeft geleerd dat ze grenzen moet aangeven.

In de middagsessie was het de beurt aan de deelnemers van de studiedag. Onder de deskundige begeleiding van Kessels & Smit werd onderzocht wat men zelf kan doen om te innoveren in de eigen onderneming.

Patricia De Clercq, woordvoerder van het Beleidsdomein Landbouw en Visserij, sloot deze dag af.

3: Studiedag 27 oktober, Brecht-Wuustwezel-Rucphen: “Samen sterk rond landschapswerk – Agrobeheergroepen en Agrarische Natuurverenigingen in de praktijk”

Veel landbouwers zetten zich in om natuur- en landschapsbeheer in te passen in hun bedrijfsvoering. Meestal gebeurt dit op individuele basis, maar steeds vaker slaan lokale landbouwers de handen in elkaar om zo extra kansen te creëren op vlak van efficiëntie, effectiviteit en duurzaamheid. In groep kan het beheer beter georganiseerd, opgevolgd en begeleid worden en ontstaat een aanspreekpunt voor samenwerking met tal van partners. Sedert 2009 zijn, onder impuls van het project ECO², in Vlaanderen zo reeds 9 ‘agrobeheergroepen’ opgericht, met nog tal van trajecten momenteel in ontwikkeling.

Hier wou het Vlaams Ruraal Netwerk meer te weten over komen en daarom trok het op 27 oktober 2011 richting Noorderkempen. Deze studiedag gebeurde in samenwerking met de agrobeheergroepen.

Eerst brachten we een bezoek aan de ABG Brechtse Heide. Bij de aankomst werd ons een lekkere warme kop chocomelk aangeboden. Ondertussen kregen we meer uitleg over de ABG. Bij het landbouwbedrijf van Jef Hofmans deed men aan het beheer van beschermd landschap, dit aan de hand van onderhoud van houtkanten en poelen. Dit doen ze in samenwerking met het regionaal landschap. Eric Goossens, voorzitter ABG) en Leen Gielis (coördinator RLvK) lichtten elk op hun beurt de activiteiten toe.

Het tweede bezoek was een aantal kilometer verder in Wuustwezel. Wuustwezel is een typische landbouwgemeente. Veel landbouwbedrijven hebben grachten langs hun percelen lopen. Om ook in drogere periodes water voor de planten beschikbaar te hebben, wordt het water in deze grachten opgehouden d.m.v. stuwtjes. In de jaren '90 werd een Interreg-project opgestart waarbij landbouwers op hun perceelsgrachten een stuw konden laten plaatsen. Ze konden daarmee zelf het waterpeil beheren. Sindsdien waren een aantal stuwen aan herstelling en onderhoud toe.

De gemeente kwam op het idee om het project nieuw leven in te blazen. Samen met VLM en Boerenbond zijn de landbouwers terug gecontacteerd. Een 15-tal landbouwers met in totaal 22 stuwen doen mee aan dit project. Naast het ophouden van water is er een bijkomend voordeel. Het water wordt vertraagd afgevoerd, wat de kans op wateroverlast in stroomafwaartse gebieden vermindert. Bovendien is er daardoor meer infiltratie van water in de bodem. De sprekers hier waren Jos Vermeiren (voorzitter ABG) en Karel Breugelmans (schepen van landbouw).

Tijdens de middagpauze lichtte Wico Dieleman, projectleider Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer, de werking van de Nederlandse Agrarische Natuurverenigingen (ANV) toe. Daarna deed Sven Defrijn van ECO² en projectleider ABG ook een kleine uiteenzetting over de Vlaamse agrobeheergroepen, met hun historiek en de kansen en knelpunten.

In de namiddag zijn we gaan “gluren bij de burens”. In de Nederlandse gemeente Rucphen kregen we een algemene toelichting over de ANV Rucphen. Ook kregen we wat meer info rond het afsluiten van beheerovereenkomsten vanuit het stimuleringskader Groene en Blauwe Diensten (Stimuleringskader - Stika).

Hierna werden we ook meegenomen voor een klein wandeltochtje om praktijkvoorbeelden (o.a. grasrand met bloemen) te zien.

4: Studievoormiddag 7 november, Brussel: “Bezoek Europees parlement”

Op 7 november heeft het Vlaams Ruraal Netwerk een excursie georganiseerd voor de geïnteresseerde as 3- en Leadercoördinatoren. In de voormiddag werden we verwacht in het Europees Parlement waar de werking en de samenstelling van het Europees Parlement uit de doeken werd gedaan. Na de uitleg mocht de groep ook de parlamentszaal zelf bezoeken.

Rond de middag zetten we koers richting Wetstraat, waar we op de Vlaamse Vertegenwoordiging binnen de Permanente Vertegenwoordiging (PV) van België bij de Europese Unie van een lekkere broodjeslunch konden genieten. Tijdens de lunch werd ook een presentatie gebracht door Joël Vandamme en Philippe Lammens, twee leden van het Directoraat-Generaal AGRI van de Europese Commissie. Zij gaven meer uitleg over hoe DG AGRI kijkt naar het toekomstige plattelandsontwikkelingsbeleid en naar de (mogelijke) rol van de huidige assen 3 en 4 hierin.

In de namiddag volgde een vergadering voor de Leadercoördinatoren.

5: Studievoormiddag 9 december, Brussel: “Jonge landbouwers – Realiteit en uitdagingen”

Op 9 december 2011 organiseerde het Vlaams Ruraal Netwerk in samenwerking met het Waals Ruraal Netwerk de laatste studiedag van 2011: “Debat jonge landbouwers”. Het debat kende een grote opkomst, maar liefst een 100-tal personen zakten af richting de landbouwbeurs Agribex in Brussel om deze studiedag bij te wonen. Vier beroepsorganisaties kwamen aan het woord, namelijk Groene Kring, FJA (Fédération Wallonne de l’Agriculture), het ABS (Algemeen Boerensyndicaat) en FUGEA (Fédération Unie de Groupements d’Eleveurs et d’Agriculteurs). Meer info over hun visies kunt u in het uitgebreid verslag (zie hieronder) nalezen.

Het debat werd opgedeeld in drie onderverdelingen: “Opleiding en vorming”, “samenwerking tussen landbouwers” en als laatste thema “bedrijfsovername en installatie”.

Opleiding en vorming

We moeten blijven inzetten op vorming. De jonge landbouwers bezitten voldoende technische kennis, maar er is nog meer vorming nodig op gebied van financiële en het juridische aspect.

Samenwerking tussen landbouwers

De landbouwers zouden nog meer moeten samenwerken. Dit zowel naar de verkoop- als de aankoopzijde. Zo kunnen er onder andere betere prijzen worden afgedwongen als de landbouwers in groep hun producten aankopen. Dit blijkt echter wel niet altijd zo makkelijk te zijn in de praktijk.

Bedrijfsovername en installatie

Wanneer jongeren het bedrijf hebben overgenomen van hun ouders, is het belangrijk dat de “neuzen in dezelfde richting wijzen” en dat de jonge landbouwers genoeg tijd en ruimte krijgen om hun persoonlijke ideeën te verwezenlijken. Anderen drongen erop aan om productierechten zoals premies en quotarechten niet langer verhandelbaar te maken.

Bij de algemene conclusies noteren we dat er behoefte is aan marktsturing op korte termijn, maar ook dat er een grotere voorspelbaarheid nodig is. Het debat werd positief afgesloten door de deelnemers te wijzen op het feit dat de mens altijd energie en voeding nodig zal hebben, dus dat er sowieso een toekomst voor de landbouw is.

Meer info en links naar de filmpjes die op het debat werden afgespeeld kunt u in het uitgebreid verslag terugvinden. Er is ook een artikel over deze studiedag verschenen in Vilt.

Excursies en uitwisselingen

Er werden twee² excursies georganiseerd. De geplande excursie op of rond de Dag van de Landbouw, in samenwerking met het Réseau Rural Wallon, is niet doorgegaan omwille van tijdsgebrek in die periode.

1: Excursie 24 mei 2011, Tielts Plateau

Op 24 mei werd in co-organisatie met de Plaatselijke Groep Tielts Plateau een excursie georganiseerd. Tijdens deze plattelandstoer werden verschillende West-Vlaamse plattelandprojecten bezocht. Een korte weerslag van deze excursie volgt hieronder:

In samenwerking met de Plaatselijke Groep Tielts Plateau heeft het Vlaams Ruraal Netwerk een excursie georganiseerd op 24 mei. 's Ochtends werd er verzameld aan het station van Tielt. Van hieruit vertrok de bus met de deelnemers om een voorstelling te geven van een aantal West-Vlaamse plattelandprojecten. De eerste halte was de Poelbergsite. Hier werden de oude school- en kloostergebouwen gerenoveerd tot een toeristisch-recreatief en landelijk centrum. Er werd eveneens een klein schoolmuseum ingericht. Het uitzicht op Tielt en omstreken is er adembenemend!

Vervolgens werd een bezoek gebracht aan Schuiferskapelle waar de dorpskern werd vernieuwd. Het nieuwe dorpsplein is mooi aangelegd en biedt parkeerplaats aan heel wat auto's. Er werd ook geïnvesteerd in een openbaar toilet en zitbanken.

Van Schuiferskapelle ging het richting het Portaal in Ruiselede waar vóór en na de lunch verschillende presentaties werden gegeven en projecten werden bezocht.

Burgemeester Greet Deroo vertelde dat er nood was aan een multifunctionele ruimte in Ruiselede. Een oude school werd gerenoveerd en vangt nu deze behoefte op. Het gebouw werd 'het Portaal' gedoopt. De burgemeester had het verder over de buitenschoolse kinderopvang. Tot voor kort was er in Ruiselede hiervoor geen voorziening maar sinds kort is er een gloednieuwe opvangplaats waar in de vakantieperiodes opvang voor 30 tot 40 kinderen mogelijk is.

Vervolgens werd de Heuvelland Tranquillizer voorgesteld. In dit verrassingsdoosje zitten geen echte medicijnen, maar wel 10 wandelingen om rust en stilte te vinden in de verschillende deelgemeenten van Heuvelland. De bedoeling is om ook in andere Vlaamse gemeenten soortgelijke wandelingen uit te stippelen. Ook het project '100% West-Vlaams' van Unizo West-Vlaanderen werd uit de doeken gedaan. Via dit project worden West-Vlaamse streekproducten gepromoot. Tijdens de presentatie liep het water de deelnemers in de mond. Gelukkig was het net tijd voor de lunch, die bijna volledig uit West-Vlaamse producten bestond. Na de lunch werd een korte workshop ingelast waar dieper werd ingegaan op procesbegeleiding. De presentatie vindt u hier.

Na de theorie was het opnieuw tijd voor wat praktijkvoorbeelden. Dus stapten de deelnemers enthousiast de bus op. Niet de gewone bus, maar de BiBus van Zwevegem. Deze heeft wekelijks verschillende stopplaatsen, zodat de inwoners uit de verschillende deelgemeenten van Zwevegem een boek kunnen ontlenuen of zelfs voor gemeentelijke dienstverlening in de BiBus terecht kunnen. Dit project werd in december 2010 tot winnaar gekroond in de categorie 'Meerwaarde door samenwerking' van de wedstrijd Prima Plattelandproject van het Vlaams Ruraal Netwerk.

De laatste halte van de dag was begraafplaats Sint-Amandus in Beernem. Met dit project wil de gemeente de begraafplaats herinrichten en architecturaal belangrijke grafstenen behouden. Er werd eveneens een boekje opgemaakt met foto's en uitleg van een aantal begraafplaatsen en de personen die er begraven liggen. Als afsluiter van deze geslaagde dag werd aan de deelnemers nog een Berenbiertje, het streekbier van Beernem, aangeboden. Hierna vertrok de bus voor de laatste rit van de dag, namelijk naar het station van Tielt.

2: Excursie 28-30 september 2011, Hertford (UK)

² Met name twee van de drie geplande excursies.

Samen met de Leadercoördinatoren en een aantal leden van de PG's trok het Vlaams Ruraal Netwerk op 28, 29 en 30 september naar Hertford, Engeland. Tijdens deze excursie werden we op sleeptouw genomen door medewerkers van de LAG Eastern Plateau. Zij toonden ons verschillende Leaderprojecten gedurende die drie dagen in de buurt van Hertford. Op 29 september stond eveneens een LAG-meeting op het programma, waar zowel de Engelse als de Vlaamse context werd geschetst. Een kort verslag van deze driedaagse kan u hieronder lezen:

Op 28, 29 en 30 september heeft het Vlaams Ruraal Netwerk een excursie georganiseerd naar Engeland. In totaal waren 15 personen ingeschreven: LEADER-coördinatoren, as 3-coördinatoren en leden van de Vlaamse Plaatselijke Groepen. Het doel van de excursie was om te kijken hoe LEADER werkt buiten Vlaanderen en om in contact te komen met enkele collega's van de Plaatselijke Groep Eastern Plateau.

Op woensdagochtend 28 september verzamelden de deelnemers van de excursie naar Hertford in het station van Brugge. Een busrit van een paar uur bracht ons naar Coquelles, in het noorden van Frankrijk. Onder het motto 'de trein is altijd een beetje reizen' bracht de shuttle ons op een half uur van Frankrijk naar Engeland. Na twee uur rijden over Engelse wegen, en een vlotte passage langs Londen, bereikten we Hertford, een gezellig stadje in het graafschap Hertfordshire. Hier werden we opgewacht door Michael Veasey en Kari Hall, twee medewerkers van de Local Action Group (LAG) Eastern Plateau. Zij hebben ons gedurende de hele excursie begeleid tijdens de bezoeken, lunches en diners.

Na de ontmoeting met Michael en Kari stapten zij samen met ons op de bus, en begeleidden ze ons naar het project 'Deer Initiative' in Hatfield Forest. Er werd ons verteld, bij een kop welkome koffie, dat in dit middeleeuwse jachtwoud verschillende soorten herten leven. Om de populatie onder controle te houden wordt ook nu nog regelmatig een jacht gehouden. Het vlees van de herten die neergeschoten worden, wordt versneden, verpakt en verkocht. De aankoop van een slachterij werd deels betaald via het Engelse Programma voor Plattelandsontwikkeling.

Na het zien van deze heerlijke stukken hertenvlees kregen de deelnemers zin om een hapje te eten. Tijd om terug te keren naar Hertford! Na de check-in werden we verwacht in een Italiaans restaurant voor een lekkere warme maaltijd, evenwel zonder hertenvlees. Na het diner stond natuurlijk ook een bezoek aan een pub, en een vergelijking van het Engelse en het Belgische bier op het programma. Lang duurde deze vergelijkende studie echter niet, want om middernacht sluiten alle Engelse pubs de deuren. We werden dan ook vriendelijk verzocht om de pub te verlaten.

Dankzij het tijdige sluitingsuur van de pubs was iedereen de volgende ochtend fris en monter tijdens de LAG-vergadering. Sara Hind van Defra (Department for Environment Food and Rural Affairs) vertelde ons wat meer over de werking van de LAGs in Engeland. Vervolgens was het de beurt aan de drie Vlaamse sprekers. Eerste in rij was Nele Vanslebrouck, coördinator van het Vlaams Ruraal Netwerk. Zij schetste de Belgische staatsstructuur, gaf de karakteristieken aan van Vlaanderen en ging dieper in op het Vlaamse programma voor plattelandsontwikkeling. Davy De Dobbeleer van de Vlaamse Landmaatschappij kwam vervolgens aan het woord om een algemeen overzicht van Leader in Vlaanderen te geven. Na dit algemene overzicht gaf Pieter Santens, de PG-coördinator van Tielts Plateau, meer uitleg over 'zijn' Leadergebied. Als afsluitende spreker was Michael Veasey aan de beurt. Hij gaf meer uitleg over de LAG waar hij voor werkt, namelijk Eastern Plateau.

Na de lunch was het tijd om een paar Leaderprojecten in de buurt van Hertford te bekijken. Als eerste stond een bezoek aan Stevenson Bros Reservoir op het programma. De regio van Hertford is namelijk een hele droge streek. Met dit project wordt de bouw van een waterreservoir gefinancierd waardoor landbouwgrond kan bevoeid worden, en zo het watertekort dus kan gecompenseerd worden. Het tweede project dat we bezochten was Café and Kitchen development Pearces Farm shop. In Pearces Farm shop kan je behalve de producten van eigen kweek ook heel wat andere voedingswaren verkrijgen. De eigenaars van de shop bouwen met dit project een café en een keuken naast hun bestaande Farm shop. Als alles afgewerkt is zullen de klanten rustig iets kunnen drinken en eten voor of na de aankopen, met zicht op de weides en de grazende

koeien. Het café zal niet enkel voor de klanten van de Farm shop toegankelijk zijn, maar voor iedereen die zin heeft om iets te drinken of een hapje te eten.

Na een korte stop in het hotel werden we 's avonds in Lussmans restaurant verwacht voor alweer een lekkere maaltijd. Het werd een erg gezellige laatste avond in Hertford.

Op vrijdagochtend stond nog één bezoek op het programma: Jepps Barn. Op deze boerderij wordt al een tijdje aan hoevetoerisme gedaan. Het project dat nu loopt betreft het ombouwen van een oude schuur tot een vakantiehuisje. Het huisje zou eind 2011 klaar moeten zijn, dus wie nog een vakantieverblijf zoekt op het Engelse platteland weet onmiddellijk waarheen.

Met het bezoek aan Jepps Barn was het volledige programma van de excursie afgewerkt en konden we koers zetten richting België.

Interne evenementen

Om de bekendheid van het Vlaams Ruraal Netwerk en de maatregelen van het PDPO II binnen de Vlaamse administratie te verhogen, werd in 2009 gestart met de organisatie van "interne informatiemomenten", gekoppeld aan de vergaderingen van het Uitvoeringscomité van het PDPO II. Hierbij werd de naam "kennismarkt" vervangen door de term "Ervaringsplatform" – hetgeen de uitwisseling van kennis en ervaring centraal stelt.

Ook in 2011 organiseerde het Vlaams Ruraal Netwerk deze informatiemomenten: maar liefst drie "Ervaringsplatformen" behoren tot de vele realisaties van het Vlaams Ruraal Netwerk in 2011.

Op 9 mei vond het eerste ervaringsplatform van 2011 plaats. Drie sprekers, namelijk Koen Wellemans (Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling, Departement voor Landbouw en Visserij), Katleen Butaye (Afdeling Markt- en inkomensbeheer, Agentschap voor Landbouw en Visserij) en Elfi Laridon & Marie Verhassel (Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling, Departement voor Landbouw en Visserij) lichtten de aanwezigen in over het "**actieplan biologische landbouw**" dat kadert in het Vlaams Programma voor Plattelandsontwikkeling 2007-2013.

Het tweede ervaringsplatform vond naar goede gewoonte plaats in het Ellipsgebouw en dit op 14 september 2011. Het thema van dit tweede ervaringsplatform van 2011, georganiseerd door het Vlaams Ruraal Netwerk, was de agrovoedingssector, wat geplaatst kan worden onder PDPO II-maatregel "**verhoging toegevoegde waarde land- en bosbouwproducten**". Romain Cools (Algemeen secretaris van VEGEBE en Belgapom) en Claire Bosch (Secretaris-generaal van Fevia) gaven meer uitleg en cijfers bij de agrovoedingssector.

Tenslotte werd er bij het laatste Ervaringsplatform van 2011 (19 december 2011) tijd gemaakt voor de voorstelling van het concept "**Loket Onderhoud Buitengebied**" (LOB), door Peter Vleugels (Vlaamse Landmaatschappij – IPO), Bert Vermeire (Regionaal Landschap Meetjesland) en Koen Wellemans (Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling, Departement voor Landbouw en Visserij).

Extra intern evenement: brainstormdag

Eind 2011 werd door het Vlaams Ruraal Netwerk een "brainstormdag" georganiseerd in Gent voor zowel de leden van het Vlaams Ruraal Netwerk als de leden van de Coördinerende Cel Europees Plattelandsbeleid. In het Geuzenhuis werd de voorbije werking van 2011 onder de loep genomen en werd "out of the box" gedacht aan mogelijkheden voor het nieuwe werkjaar. Deze elementen werden enerzijds in deze evaluatie van 2011 meegenomen en gaven anderzijds inspiratie voor de planning van het werkjaar 2012.

Communicatie

Website Vlaams Ruraal Netwerk

In 2010 stond het al in de planning, maar door omstandigheden was er toen geen ruimte om een nieuwe website te ontwikkelen. In 2011 is de stap gezet : het Vlaams Ruraal Netwerk stak de oude website in een nieuw kleedje. Deze was sinds eind 2011 online, op het gekende adres www.ruraalnetwerk.be.

Minstens wekelijks werd de website inhoudelijk aangepast en aangevuld, dit aan de hand van verslagen van bezoeken en deelnames, verslagen van vergaderingen én informatie over de voorbereiding van het GLB na 2013. Ook werden de aankondigingen geüpdatet , oproepen (voor bijvoorbeeld het indienen van plattelandsprojecten) vermeld, ...

Alle ontvangen info omtrent studiedagen, belangrijke deadlines etc. waren ook terug te vinden in de makkelijk te raadplegen agenda.

De 100.565 individuele bezoekers (kleine 4.000 bezoekers meer ten opzichte van 2010) tonen aan dat de bekendheid van de website steeds groeit.

Ook de projectendatabank is in 2011 aangevuld. In 2012 zal deze echter een grondige opfrisbeurt genieten en maandelijks worden aangevuld.

Ook in 2012 zal de nadruk nog meer gelegd worden op de nauwe verbondenheid tussen de nieuwsbrief(thema's) en de website. Je zal er uitgebreide artikelen en interviews kunnen raadplegen, maar ook verdere en andere relevante info omtrent de driemaandelijkse thema's.

Nieuwsbrief

De vier nieuwsbrieven werden in 2011 opgehangen aan het thema "Ondernemerschap", wat kadert in het aandachtsthema 'Landbouwer = ondernemer²' dat in 2011 door het Beleidsdomein Landbouw & Visserij werd gelanceerd.

Waar mogelijk werd dit thema gelinkt aan een studiedag of overlegmoment. Deze verhoogt op zich al de aantrekkelijkheid van de nieuwsbrieven, omdat men dan makkelijk eens kan "gluren bij de burens".

Thema maart: Ruraal ondernemerschap

Thema juni: Ontluikend ondernemerschap

Thema september: Meer en sterker ondernemerschap

Thema december: Bedrijven in overgang of crisis

De abonnering op deze nieuwsbrieven kende ook in 2011 een lichte stijging (met een voorkeur voor de digitale versie van de nieuwsbrief).

In de nieuwsbrieven werden telkens de komende activiteiten van het Vlaams Ruraal Netwerk aangekondigd.

Andere publicaties

Gelinkt aan de wedstrijd "Prima Plattelandsproject 2010" heeft het Vlaams Ruraal Netwerk in 2010 een Nederlandstalige brochure gepubliceerd. Deze brochure vermeldt alle laureaten van de wedstrijd en geeft een korte beschrijving (inclusief een aantal foto's per project). Deze brochure kan dus gezien worden als een "best practices"-brochure. In 2011 werd deze brochure vertaald naar het Engels, en verspreid in Europa.

In 2011 werd gestart met de procedure voor het uitgeven van een fotoboek waarin de maatregelen van PDPO II in beeld worden gebracht. Hiervoor werd verschillende keren contact opgenomen met de beheersdiensten om gepaste onderwerpen, locaties en periodes voor de foto's te vinden.

Hiernaast werden geen eigen publicaties meer uitgegeven maar werd enkel meegewerkt aan andere communicatiemiddelen (zie onder).

Communicatie- en promotiemateriaal

Het Vlaams Ruraal Netwerk kocht in 2011 250 paraplu's aan en 250 muismatten, gepersonaliseerd met de huisstijl en het logo van het Vlaams Ruraal Netwerk.

Andere communicatie

Het Vlaams Ruraal Netwerk verspreidde **persberichten** bij de organisatie van elk extern evenement. Deze werden meestal opgenomen door de vakpers. Bij enkele studiedagen, zoals de studiedag "Vrouwen innoveren en inspireren op het platteland", of de studiedag "Samen sterk rond landschapswerk – Agrobeheergroepen en Agrarische Natuurverenigingen in de praktijk" werden ook door externen artikelen en verslagen gepubliceerd op externe websites.

Daarnaast was het Vlaams Ruraal Netwerk ook aanwezig op diverse studiedagen georganiseerd door derden. Hiervan werd in de mate van het mogelijke verslag uitgebracht op de website.

In 2011 deed het Vlaams Ruraal Netwerk een oproep aan de andere Nationale Rurale Netwerken om één of meerdere filmpjes te maken over jonge landbouwers. Het Vlaams Ruraal Netwerk is op deze oproep ingegaan en heeft zelf een **filmpje** gemaakt over drie jonge landbouwers, waarbij de nadruk ligt op de opstart/overname en de opleidingen. Dit filmpje is te bekijken via volgende link:

<http://youngandfarmer.blogspot.com/2011/12/flanders-to-start-farming-activity.html>

Transnationale ondersteuning

Het Vlaams Ruraal Netwerk ondersteunt de transnationale werking van de maatregelen van het PDPO II op verschillende manieren en niveaus: als actief lid, als co-organisator, als deelnemer en als beantwoorder van ad hoc-vragen. In het verlengde hiervan werden de Vlaamse en Europese actoren ook met elkaar in contact gebracht (zie hoger: Bezoek Europees Parlement & Excursie Hertford (UK)).

De geplande uitwisseling voor leden van het Uitvoeringscomité ging niet door. De Coördinerende Cel Europees Plattelandsbeleid heeft op eigen initiatief wel bilaterale contacten met andere lidstaten gehad, maar hiervoor was geen organisatie door het Vlaams Ruraal Netwerk nodig.

Eerst en vooral nam het Vlaams Ruraal Netwerk in eigen naam en als Belgisch aanspreekpunt deel aan de bijeenkomsten van zowel het **Coordination Committee** (9/6, 8/12) als het **Leader Subcommittee** (17/5, 23/11) van het European Network for Rural Development.

In het verlengde hiervan werkte het Vlaams Ruraal Netwerk actief mee aan de Focus Group “Local Development Strategy” die in de schoot van het Leader Subcommittee werd opgericht. Hiervoor werd deelgenomen aan de virtuele vergaderingen en aan de voorbereidingen via mail – de bijeenkomst in Portugal kon niet worden bijgewoond.

Daarnaast werkte het Vlaams Ruraal Netwerk actief mee aan de bijeenkomsten van de **Nationale Rurale Netwerken**. In 2011 werd drie maal op verplaatsing vergaderd (april (Duitsland), juni (Brussel), november (Nederland)) en enkele malen virtueel vergaderd via videoconferentie (voornamelijk i.v.m. de onderliggende thema's).

Door deze actieve aanwezigheid op internationaal vlak kon het Vlaams Ruraal Netwerk in 2011 aandacht blijven hebben voor de Vlaamse **representatie** op internationaal vlak. Hierbij werd enerzijds gefocust op het korte keten-verhaal (waarbij zowel buitenlandse expertise naar Vlaanderen werd gehaald als de Vlaamse kennis in Europa werd verspreid) en werd anderzijds pro-actief meegewerkt aan de “monitoring toolkit” van het European Network for Rural Development.

Ten vierde heeft het Vlaams Ruraal Netwerk ook in 2011 diverse malen overlegd met onze Waalse **collega's**. Naast het afstemmen van de activiteiten werd hierdoor eveneens een gezamenlijk event georganiseerd (zie hoger).

Tenslotte was het Vlaams Ruraal Netwerk (pro-actief) **aanwezig** op diverse binnen- en buitenlandse overlegmomenten en conferenties, onder andere het “Leader event for new LAGS” (Europese Commissie – januari), de conferentie “CAP post 2013” (Europese Commissie – september) en het nieuw opgerichte overleg tussen de communicatie-actoren rond GLB (initiatief van de Europese Commissie, opgericht in het kader van 50 jaar GLB – eerste overleg september). Vanaf oktober 2011 neemt het Vlaams Ruraal Netwerk ook actief en proactief deel aan alle overlegmomenten (zowel op Europees, federaal als Vlaams niveau) rond het **toekomstig GLB**.

Daarnaast waren wij steeds bereid tot het geven van input voor nationale en internationale **bezoeken** die door derden werden georganiseerd (juni: Poolse delegatie ; oktober: Litouwse delegatie) en werkten we op vraag mee aan publicaties van het European Network for Rural Development.

Lessen uit het verleden: aandachtspunten voor de toekomstige werking

Op basis van de interne evaluatie van de werking in 2011 en op basis van overleg met de Coördinerende Cel Europees Plattelandsbeleid ziet het Vlaamse Ruraal Netwerk volgende positieve en verbeterpunten die naar de toekomstige werking worden meegenomen:

- op het vlak van organisatie van activiteiten

- De keuze voor een asoverschrijdende benadering van activiteiten en communicatie blijft een succesnummer en zorgde ook voor 2011 voor een groeiende bekendheid.
- De organisatie van vijf studiedagen voor het grote publiek is meer dan voldoende voor onze teambezetting. Hierbij werd opnieuw gelet op een afwisseling tussen de formats en lengte van deze studiedagen. De combinatie van een informatiemoment met een excursie (praktijkbezoek) draagt de voorkeur van de deelnemers weg en moet – in de mate van het mogelijke – zeker herhaald worden.
- In mei werd in samenwerking met de Plaatselijke Groep Tielts Plateau een excursie georganiseerd. Op deze manier wordt ook een breder publiek aangesproken. Een mogelijk nadeel van een dergelijke excursie is dat vooral lokale mensen inschrijven.
- Via de organisatie van interne informatiemomenten zette het Vlaams Ruraal Netwerk verder in op het verhogen van zowel haar eigen bekendheid als het inzicht in de maatregelen van het PDPO II. Deze ervaringsplatformen moeten zeker behouden blijven en het intern karakter behouden.
- Bij co-organisatie met onze collega's van het Waals Ruraal Netwerk moet erop gelet worden dat de voorbereidingen tijdig starten.
- Er moet over gewaakt worden dat de activiteiten gespreid zijn over het hele jaar, zodat grote pieken kunnen vermeden worden. In 2011 werd het najaar te druk bevraagd.

- op het vlak van communicatie

- Op inhoudelijk vlak blijven we struikelen over de beperkte doorstroming van informatie van derden om op de website te plaatsen (inhoud, oproepen, agendapunten, ...). Hier moet in 2012 verder gezocht worden naar een structurele oplossing.
- Op het vlak van communicatie kan de aandacht voor (activiteiten van) het Vlaams Ruraal Netwerk verhoogd worden door het smeden van nauwere banden met de vakpers. In 2011 werd dit gepland maar werd hierrond geen actie ondernomen.

- op het vlak van transnationale ondersteuning

- Het Vlaams Ruraal Netwerk plant het verderzetten van de actieve en proactieve aanpak die Vlaanderen in de voorbije jaren op internationaal vlak mee op de kaart heeft gezet. Hierbij blijft de aandacht gaan naar enkele thema's die reeds in het verleden werden behandeld, zoals korte keten en het toekomstig GLB-beleid.

